

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-26

Ärendenummer IOFF-2024-00330

Handläggare

Christine Flood

Telefon: 031-368 2218

E-post: christine.flood@ioff.goteborg.se

Svar på KF-uppdrag - utredning avseende ansvarsförhållande gällande idrottshallar mellan idrotts- och föreningsnämnden, grundskolenämnden och stadsfastighets- nämnden

Förslag till beslut

1. Idrotts- och föreningsnämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att följande uppdrag från kommunfullmäktige kan förklaras fullgjort: Idrotts- och föreningsnämnden, stadsfastighetsnämnden samt grundskolenämnden får i uppdrag att utreda ansvarsförhållandena vid byggnation av idrottshallar i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, KF 2024-02-01, § 26.
2. Idrotts- och föreningsnämnden godkänner förvaltningens förslag kring ansvars- och kostnadsfördelning samt rekommendationer kring fortsatt arbete vid ny- och ombyggnation av skolidrottshallar.
3. Handlingarna översänds till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Uppdraget från kommunfullmäktige syftar till att klargöra ansvar och kostnadsfördelning vid byggnation och förvaltning av idrottshallar, då nuvarande styrning uppfattas tvetydig. För att förbättra styrning och hantering föreslås en gemensamt definierad process för kostnads- och ansvarsfördelning, en systematisk och gemensam behovsplanering, samordning av tekniska krav och anvisningar mellan stadsfastighetsförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen samt samordnade funktionsprogram mellan idrotts- och föreningsförvaltningen och grundskoleförvaltningen.

Skiljelinjen för ansvarsfördelning utgör när en friliggande fullmättshall byggs på egen fastighet med säkra skolvägar, samt när en fullmättshall byggs på samma fastighet som skolbyggnaden. I ena fallet föreslås att idrotts- och föreningsförvaltningen ska vara den byggande och förvaltande parten. I det andra fallet föreslås stadsfastighetsförvaltningen utgöra den byggande parten men där förvaltningen övergår till idrotts- och föreningsförvaltningen. Grundskoleförvaltningen utgör i båda fallen en hyresgäst och får en kostnad som motsvarar skolbehovet. Kostnaden för fullmättshallar förväntas därmed hanteras av idrotts- och föreningsförvaltningen i stället för grundskoleförvaltningen. Den nya styrmiljön för lokalförsörjning, i kombination med förslagets kompletteringar, bedöms ersätta tidigare beslut fattade i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, då

ansvarsfördelning samt fortsatt hantering numera kan omhändertas inom och mellan de berörda förvaltningarna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget bedöms kunna skapa en tydlighet i målkonflikter gällande kostnadsansvar genom att idrotts- och föreningsnämnden hanterar kostnader som kan kopplas till föreningslivets behov. På samma sätt skapas en tydlighet i och med att grundskolenämnden som hyresgäst hanterar en hyreskostnad som baseras på nyttjad tid och lokalyta för skolidrottsbehov. Förslaget med att alla tillkommande fullmättshallar överförs till idrotts- och föreningsförvaltningen, tillsammans med en tydlig kostnadsfördelningsmodell, bedöms ge ökade driftskostnader för idrotts- och föreningsnämnden. Stadsfastighetsnämnden bedöms få motsvarande lägre driftskostnader.

Bedömning ur ekologisk dimension

Vid nybyggnation uppstår i princip alltid miljömässiga konsekvenser i form av påverkan på markanvändning, energi- och resursförbrukning, transport och trafik, samt behovet av hållbarhetsåtgärder. Ett steg mot att minska de miljömässiga konsekvenserna föreslås genom att stadsfastighetsförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen samordnar sina tekniska krav och anvisningar. Detta inkluderar klimat- och miljöanpassningar, för att säkerställa att byggnationen av idrottshallar blir så hållbar som möjligt. Att även bygga rätt hall på rätt plats innebär också ett resurssparande samtidigt som förslaget innebär att fler idrottshallar tillgängliggörs i ökad utsträckning för föreningslivet. Ur ett hela-staden-perspektiv gynnar strävan mot ökad samnyttjan både ekonomiska och miljömässiga perspektiv.

Bedömning ur social dimension

För stadens invånare och föreningsliv bedöms inriktningen om ökad samnyttjan kunna bidra till ett ökat utbud av idrottshallar och tider i dessa. Då idrotts- och föreningsförvaltningen föreslås förvalta samtliga tillkommande fullmättshallar, blir dessa tillgängliga på kvällar, helger och vid skollov. Ett ökat nyttjande av våra idrottshallar kan bidra till stärkandet av folkhälsan då dessa kan komma fler invånare till del som plats för fysisk aktivitet och mötesplats.

Utredningens förslag bedöms kunna ge ett mer enhetligt idrottshallsutbud över staden då de två byggande förvaltningarnas tekniska krav och anvisningar samt funktionskrav ska samordnas. Ett mer likvärdigt utbud över staden stärker jämlikheten och gynnar både skolelever och föreningsliv.

En strategisk, långsiktig och samordnad behovsplanering mellan förvaltningarna bedöms kunna ge effekten att staden bygger de anläggningar det finns behov av vilket gynnar föreningsliv, allmänhet och skolelever.

Samverkan

Ärendet har inte föranlett någon facklig samverkan.

Bilagor

1. Rapport, utredning avseende ansvarsförhållande gällande idrottshallar mellan idrotts- och föreningsnämnden, grundskolenämnden och stadsfastighetsnämnden
2. Scenarier för inriktning av ansvarsförhållanden vid nybyggnation av idrottshallar

Ärendet

Förslaget syftar till att tydliggöra ansvar och kostnader mellan berörda förvaltningar och skapa en mer förutsägbar och effektiv hantering vid nybyggnation av idrottshallar.

För att förbättra styrningen föreslås en gemensam ansvars- och kostnadsprocess för planering, byggnation och förvaltning av idrottshallar, samordnade tekniska krav och anvisningar samt funktionsprogram.

Beskrivning av ärendet

Uppdraget från kommunfullmäktige handlar om att klargöra ansvar och kostnadsfördelning vid byggnation och förvaltning av idrottshallar. Nuvarande styrning och ansvarsfördelning är otydlig, särskilt när det gäller fristående idrottshallar på skolområden och kostnader för större hallar som möter bredare behov än grundskolans. Stadsledningskontoret föreslår att grundskolenämnden, idrotts- och föreningsnämnden samt stadsfastighetsnämnden gemensamt utreder dessa frågor.

År 2021 beslutade kommunfullmäktige att omorganisera stadens stadsutveckling, vilket inkluderade en utvärdering av idrotts- och föreningsnämndens roll i byggande och förvaltning av idrottsanläggningar. Denna utvärdering påbörjades hösten 2024 av stadsledningskontoret och förväntas vara klar vid årsskiftet 2024/2025.

Syftet med uppdraget från kommunfullmäktige är att tydliggöra ansvar och kostnader mellan förvaltningar för att skapa en mer förutsägbar och effektiv hantering av nybyggnation av idrottshallar. Arbetsgruppen, bestående av representanter från de tre förvaltningarna, började sitt arbete i maj 2024.

Utmaningarna inkluderar otydligheter i ansvar och kostnader vid byggnation av idrottshallar. Då idrotts- och föreningsförvaltningen också har en byggande och förvaltande roll i staden, utöver stadsfastighetsförvaltningen, skapas oklart gränssnitt dem emellan. Det finns olika tolkningar av beslut om ansvarsfördelning och ingen strukturerad process för när stadsfastighetsförvaltningen eller idrotts- och föreningsförvaltningen ska ansvara för investering, byggnation och förvaltning. För grundskolenämnden uppstår utmaningar med normprövningen av fullmåtthallar och hanteringen av kostnader för verksamheter utöver det pedagogiska uppdraget. Idrotts- och föreningsförvaltningen har svårigheter att få sina behov tillgodosedda när stadsfastighetsförvaltningen förvaltar idrottshallar kopplade till skolor.

För att förbättra styrningen föreslås en gemensam process för planering, byggnation och förvaltning av idrottshallar, baserad på samarbete mellan grundskoleförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen. Detta ska ge bättre förutsättningar för att tillgodose både skolidrottsbehov och föreningslivets behov. En systematisk dialog och gemensam behovsplanering föreslås för att effektivisera processen för nybyggnation. Utöver det behöver grundskoleförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen synkronisera sina funktionsprogram avseende idrottshallar.

Två scenarion för ansvarsfördelning presenteras: när en friliggande fullmåtthall byggs på egen fastighet med säkra skolvägar, samt när en fullmåtthall byggs på samma fastighet som skolbyggnaden. I ena fallet föreslås att idrotts- och föreningsförvaltningen ska vara den byggande och förvaltande parten, medan grundskolenämnden blir hyresgäst och hanterar en kostnad motsvarande nyttjandegrad i tid och lokalyta. I det andra fallet föreslås stadsfastighetsförvaltningen utgöra den byggande parten men där förvaltningen övergår till idrotts- och föreningsförvaltningen. Grundskoleförvaltningen utgör även här en hyresgäst och får en kostnad som motsvarar skolbehovet. Kostnaden för

fullmåttshallar förväntas därmed hanteras av idrotts- och föreningsförvaltningen i stället för grundskoleförvaltningen.

För att möjliggöra detta behöver tekniska krav och anvisningar samordnas mellan stadsfastighetsförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen. Förslaget bygger på rådande reglementen och ansvarsfördelning för att påverka organisationerna så lite som möjligt.

Förslaget syftar till att skapa en mer enhetlig, tydligare och mer förutsägbar process för byggnation och förvaltning av idrottshallar, vilket ska leda till ett mer jämlikt utbud av idrottshallar över staden och en effektivare hantering av resurser. Den nya styrmiljön för lokalförsörjning, i kombination med förslagets kompletteringar, bedöms ersätta tidigare beslut fattade i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, då ansvarsfördelning samt fortsatt hantering numera kan omhändertas inom och mellan de berörda förvaltningarna.

Förvaltningens bedömning

Förslaget bedöms skapa en tydligare och mer förutsägbar process för byggnation och förvaltning av idrottshallar, med bättre samordning och kostnadsfördelning mellan berörda förvaltningar. Genom en definierad process och gemensam behovsplanering mellan grundskoleförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen skapas bättre förutsättningar för att tillgodose både skolidrottsbehov och föreningslivets behov. En systematisk dialog och samordning i ett tidigt skede ska möjliggöra en effektivare nybyggnadsprocess och utgå från stadens och förvaltningarnas behov. För att möjliggöra ansvarsfördelningen behöver tekniska krav och anvisningar samordnas mellan stadsfastighetsförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen och grundskoleförvaltningen och idrotts- och föreningsförvaltningen måste säkerställa att deras funktionsprogram är samordnade för att uppnå god ändamålsenlighet och drift. Detta möjliggör att en friliggande fullmåttshall som byggs på egen fastighet med säkra skolvägar, hanteras av idrotts- och föreningsförvaltningen men omhändertar grundskolenämndens behov. Om idrottshallen byggs på samma fastighet som en skola, ska stadsfastighetsförvaltningen vara den byggande aktören, men en överlämning av förvaltningen till idrotts- och föreningsförvaltningen möjliggörs. Bedömningen innebär även att kostnader för fullmåttshallar inte sker på bekostnad av medlen för det pedagogiska uppdraget då hyreskostnaden baseras på nyttjande i tid och lokalyta. Grundskolenämnden övergår till att vara hyresgäst hos idrotts- och föreningsnämnden och således blir grundskolenämnden inte längre beställare av fullmåttshallar. För att säkerställa fortsatt praktisk hantering rekommenderas det fortsatta arbetet riktas in på gemensamma styrande och stödjande dokument inom och mellan berörda förvaltningar. Den nya styrmiljön för lokalförsörjningen, i kombination med dessa interna styrdokument, bedöms vara tillräckliga för den fortsatta ansvarsfördelning och hantering vid nybyggnation av idrottshallar.

Den nya styrmiljön bedöms därmed kunna ersätta tidigare beslut fattade av kommunfullmäktige 2014-02-06 § 11 om ansvarsfördelning av idrottshallar, samt beslut i Kommunstyrelsen 2019-12-11 § 937. Med rådande riktlinjer samt tillkommande ovan beskrivna styrande dokument, hanteras ansvar inom och mellan de berörda nämnderna, idrotts- och föreningsnämnden, stadsfastighetsnämnden samt grundskolenämnden. Utöver dessa så lyfts även rekommendationer att se över förutsättningarna för förvaltning och verksamhetsdrift av mindre, tillkommande

idrottshallar samt även ett gemensamt arbete rörande det befintliga beståndet att fullmättshallar och mindre idrottshallar.

Johan Sävhave

Ann-Charlotte Hellman

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef fastighet och stadsutveckling